

Jer

Chapter 1

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

אֲשֶׁר הַכֹּהֲנִים מִן-חִלְקִיָּהוּ בֶן-יִרְמְיָהוּ דְבָרֵי 1
ingkang para-imam saking- Hilkiya putra- Yirmeyahu tembung-tembungipun
[H3548](#) [H2518](#) [H3414](#) [H1697](#)
בְּנֵימִן בְּאֶרֶץ בְּעֵנְתוֹת
Binyamin ing-tanah wonten-ing-Anatot
[H1144](#) [H0776](#) [H6068](#)

Iki pangandikane Nabi Yeremia bin Hilkia, tedhak turune para imam ing Anatot ing tanah Benyamin.

יֹסִיָּהוּ בִּימֵי אֱלֹהֵי יְהוָה דְּבַר-הֵיאָה אֲשֶׁר 2
Yosiya ing-dinten-dintenipun dhateng-piyambakipun Yéhuwah pangandikan-dados ingkang
[H2977](#) [H3117](#) [H0413](#) [H3068](#) [H1697](#) [H1961](#)
לְמֶלְכֹוּ שָׁנָה עֶשְׂרֵה בְּשָׁלֹשׁ-יְהוּדָה מֶלֶךְ אָמוֹן בֶּן-
jumeneng-nata-nipun taun welas ing-tigawelas- Yehuda raja Amon putra-
[H8141](#) [H6240](#) [H7969](#) [H3063](#) [H4428](#) [H0526](#)

Nalika jamane Sang Prabu Yosia bin Amon, ratu ing Yehuda, ing taun kang kaping telulase anggone ngasta paprentahan, ana pangandikane Sang Yehuwah, kang kadhawuhake marang Nabi Yeremia.

תָּם עַד-יְהוּדָה מֶלֶךְ יֹאשִׁיָּהוּ בֶן-יְהוֹיָקִים בִּימֵי נְוִיָּהוּ 3
jangkep dumugi- Yehuda raja Yosiya putra- Yoyakim ing-dinten-dintenipun lan-dados
[H8552](#) [H5704](#) [H3063](#) [H4428](#) [H2977](#) [H3079](#) [H3117](#) [H1961](#)
גְּלוֹת עַד-יְהוּדָה מֶלֶךְ יֹאשִׁיָּהוּ בֶן-לְצִדְקִיָּהוּ שָׁנָה עֶשְׂרֵה עֶשְׂתֵּי
kabucalan dumugi- Yehuda raja Yosiya putra- Zidkiya taun welas sawelas
[H1540](#) [H5704](#) [H3063](#) [H4428](#) [H2977](#) [H6667](#) [H8141](#) [H6240](#) [H6249](#)
יְרוּשָׁלַם בְּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי :
§ kaping-gangsal ing-wulan Yérusalèm
[H2549](#) [H2320](#) [H3389](#)

Pangandikane iku uga kadhawuhake nalika jamane Sang Prabu Yoyakim bin Yosia ratu ing Yehuda, nganti tumeka ing wekasane taun kang kaping sawelase jumenenge Sang Prabu Zedhekia bin Yosia ratu ing Yehuda, nganti tumeka para wong kang manggon ing Yerusalem padha kaangkatake menyang ing pambuwangan, ing sajroning sasi kalima.

לְאָמָר : אֱלֵי יְהוָה דְּבַר-נְוִיָּהוּ 4
ngandika dhateng-kawula Yéhuwah pangandikan-lan-dados
[H0559](#) [H0413](#) [H3068](#) [H1697](#) [H1961](#)

Pangandikane Pangeran Yehuwah kadhawuhake marang aku, mangkene:

בְּטֶרֶם (אֲצוּרָדָן) אֲצוּרָדָן בְּטֶרֶם 5
 ing-guwa-garba Kawula-mbentuk-panjenengan [K] sadèrèngipun
[H0990](#) [H3335](#) [H3335](#) [H2962](#)

מְרַחֵם וְבְטֶרֶם יְדַעְתִּיךָ תַּצֵּא
 saking-guwa-garba panjenengan-medal lan-sadèrèngipun Kawula-uninga-panjenengan
[H7358](#) [H3318](#) [H2962](#) [H3045](#)

נִתְהַיָּךְ לְגוֹיִם נָבִיא הַקְּדוֹשִׁיךָ
 Kawula-ndadosaken-panjenengan kangge-bangsa-bangsa nabi Kawula-nucèkaken-panjenengan
[H5414](#) [H5030](#) [H6942](#)

“Sadurunge Ingsun nggatra sira ana ing guwa-garbane biyungira, Ingsun wus nguningani sira, lan sadurunge sira metu saka ing wetengan, Ingsun wus nyengker sira, Ingsun wus netepake sira dadi nabine sakehing bangsa.”

כִּי דָבָר יָדַעְתִּי לֹא-הָיָה יְהוָה אֲדַנִּי אֲהִי וְאֲמַר 6
 amargi-matur kawula-mangertos boten-lah Yéhuwah Gusti adhuh lan-kawula-matur
[H1696](#) [H3045](#) [H3808](#) [H2009](#) [H3069](#) [H0136](#) [H0162](#) [H0559](#)

פְּ אֲנִי: נֶעַר
 kawula laré-alit
[H0595](#) [H5288](#)

Dene unjuk wangsulanku: “Dhuh Pangeran Yehuwah! Sajatosipun kawula punika boten saged wicanten, awit kawula taksih nem.”

נֶעַר תַּאמַר אֵל-אֱלֹהִים יְהוָה וְאֲמַר 7
 laré-alit panjenengan-ngandika sampun-dhateng-kawula Yéhuwah lan-Yéhuwah-ngandika
[H5288](#) [H0559](#) [H0408](#) [H0413](#) [H3068](#) [H0559](#)

אֲשַׁלְחֶךָ אֲשֶׁר-כָּל-עַל-כִּי אֲנִי
 Kawula-utus-panjenengan ingkang sedaya-dhateng-amargi kawula
[H7971](#) [H3605](#) [H0595](#)

אֲצוּרָדָן אֲשֶׁר-כָּל-וְאֵת תַּלְךָ
 Kawula-dhawuhaken-panjenengan ingkang sedaya-lan-panjenengan-badhe-tindak
[H6680](#) [H3605](#) [H0853](#) [H3212](#)

תְּדַבֵּר: panjenengan-badhe-ngandika
[H1696](#)

Ewadene Sang Yehuwah ngandika marang aku: “Sira aja matur: Kawula punika taksih enem, nanging menyanga enggone sapa bae sira Sunutus, sira kudu mangkat, lan apaa bae kang Sundhawuhake marang sira, kudu sira tekakake.

אֲנִי אֲתִירָא כִּי-מִפְּנֵיהֶם אֵל-תִּירָא 8
 Kawula kaliyan-panjenengan amargi-saking-ing-ngarsa-nipun ajrih sampun-
[H0589](#) [H0854](#) [H6440](#) [H3372](#) [H0408](#)

יְהוָה: נֶאֱמַר לְהַצִּילֶךָ
 Yéhuwah pangandikanipun-kangge-ngluwari-panjenengan
[H3068](#) [H5002](#) [H5337](#)

Aja sira wedi marang wong-wong iku, amarga Ingsun nganthi sira supaya ngluwari sira, mangkono dhawuh pangandikane Sang Yehuwah.”

9
 פִּי וַיִּשְׁלַח אֶת־יְהוָה יָדוֹ וַיִּנְעַם עַל־כַּוְלָה
 tutuk-kawula ing-lan-ndemèk astanipun - Yéhuwah lan-Yéhuwah-ngulungaken
[H6310](#) [H5060](#) [H3027](#) [H0853](#) [H3068](#) [H7971](#)

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הִנֵּה נִתְּנִי דְבָרִי
 pangandikan-Kawula Kawula-maringi lah dhateng-kawula Yéhuwah lan-Yéhuwah-ngandika
[H1697](#) [H5414](#) [H2009](#) [H0413](#) [H3068](#) [H0559](#)

בְּפִיָּךְ :
 wonten-ing-tutuk-panjenengan
[H6310](#)

Sang Yehuwah tumuli mulung astane lan ndumuk cangkemku; Sang Yehuwah ngandika marang aku: "Lah Ingsun maringake dhawuhingSun ana ing cangkemira."

10
 רָאָה וְהִפְקִדְתִּיךָ הַיּוֹם הַזֶּה עַל־הַבָּנִים
 bangsa-bangsa ngungkuli-punika ing-dinten Kawula-netepaken-panjenengan ningalana
[H2088](#) [H3117](#) [H7200](#)

וְעַל־הַמְּלָכֹת לְנֶתוֹשׁ לְנֶתוֹן וְלִהְאִיר
 lan-kangge-ngrisak lan-kangge-mbubrak kangge-mbedoli karajan-karajan lan-ngungkuli-
[H0006](#) [H5422](#) [H5428](#) [H4467](#)

וְלִהְרוֹס לְבָנוֹת וְלִנְטוֹעַ :
 lan-kangge-ngrubuhaken kangge-mbangun lan-kangge-ngrubuhaken
[H5193](#) [H1129](#) [H2040](#)

Wruhanira, ing dina iki Ingsun njujung sira dadi ana ing sadhuwuring bangsa-bangsa lan karajan-karajan, supaya mbedhol lan ngrubuhake, ngrusak lan nggempuri, apadene mbangun lan nandur."

11
 וַיְהִי דָבָר־יְהוָה אֵלַי לָאֲמַר מָה־אַתָּה
 pangandikan-lan-dados Yéhuwah dhateng-kawula ngandika menapa-panjenengan
[H1961](#) [H3068](#) [H0413](#) [H0559](#) [H4100](#)

רָאָה יִרְמְיָהוּ וְאֲמַר מִקְלֵי שֶׁקֶד אָנִי לְרֵאָה :
 ningali Yirmeyahu lan-kawula-matur rantingan amandel kawula ningali
[H7200](#) [H3414](#) [H0559](#) [H4731](#) [H8247](#) [H0589](#) [H7200](#)

Sawise iku ana pangandikane Sang Yehuwah marang aku mangkene: "He Yerima, apa sing sira deleng?" Unjukku: "Kawula ningali wit saked."

12
 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הִיטְבַּתְּ כִּי־לְרֵאוֹת
 lan-Yéhuwah-ngandika dhateng-kawula saé pangandikan-Kawula panjenengan-ningali amargi-
[H0559](#) [H3068](#) [H0413](#) [H3190](#) [H7200](#)

שֶׁקֶד אָנִי עַל־דְּבָרִי לְעֲשׂוֹתוֹ :
 Kawula dhateng-Kawula njagi pangandikan-Kawula ningali
[H0589](#) [H8245](#) [H1697](#)

Pangandikane Sang Yehuwah marang aku: "Bener pandelengira, amarga Ingsun wus arep nindakake dhawuh pangandikaningSun."

מָה menapa H4100	לְאָמַר ngandika H0559	שְׁנִית kaping-kalih H8145	אֲלֵי dhateng-kawula H0413	וְיְהוּוּהַ Yéhuwah H3068	דְּבַר- pangandikan- H1697	וְיָהִי lan-dados H1961	13
וּפְנִי lan-rai-nipun H6440	רְאָה ningali H7200	אָנִי kawula H0589	נְבֻלָּה mumbul H5301	קוּלִי kuali H0559	וְיָאמַר lan-kawula-matur H0559	רְאָה ningali H7200	אֲתָה panjenengan
						צְפוּנָה: lèr H6828	מִפְּנֵי saking-sisih H6440

Dhawuh pangandikane Sang Yehuwah kang kapindhone marang aku: “Apa kang sira deleng?” Atur wangsulanku: “Kawula ningali kendhil ingkang umob, dhatengipun saking sisih ler.”

עַל dhateng	הַרְעָה bebaya	תִּבְתַּח badhe-kabikak	מִצְפוֹן saking-lèr H6828	אֲלֵי dhateng-kawula H0413	יְהוּוּהַ Yéhuwah H3068	וְיָאמַר lan-Yéhuwah-ngandika H0559	14
				הָאָרֶץ: tanah-punika H0776	יִשְׁבִי ingkang-manggen-wonten-ing H3427	כָּל- sedaya- H3605	

Sang Yehuwah nuli ngandika marang aku: “Saka ing sisih lor bakal ana bilai kang ngamuk nempuh sakehing wong kang manggon ing nagara kene.

צְפוּנָה lèr H6828	מִמְלָכוֹת karajan-karajan H4467	מִשְׁפָּחוֹת kulawarga-kulawarga H4940	לְכָל- sedaya- H3605	קִיבָל nimbali H7121	הַנְּיִי lah-Kawula H2009	וְכִי amargi	15				
אִישׁ satunggal-satunggal H0376	וְנָתַנוּ lan-sami-nyelehaken H5414	וּבָאוּ lan-badhe-rawuh H0935	יְהוּוּהַ Yéhuwah H3068	נְאֻם- pangandikanipun- H5002	חֹמְתֵיהָ témbok-nipun H2346	כָּל- sedaya- H3605	וְעַל lan-dhateng	יְרוּשָׁלַם Yérusalèm H3389	שַׁעֲרֵי gapura-gapura H8179	וּפְתָח ing-lawang H6607	כְּסָאוֹ dhampar-nipun H3678
				יְהוּדָה: Yehuda H3063	עֲרֵי kutha-kutha	כָּל- sedaya- H3605	וְעַל lan-dhateng	סְבִיב mubeng H5439			

Awit lah Ingsun nimbali sakehing gotrahing karajan ing sisih lor, mangkono pangandikane Sang Yehuwah, lan wong-wong iku bakal padha ngedegake dhamparing kratone dhewe-dhewe ana ing sangareping gapurane Yerusalem, ing sacedhaking balowarti ing sakubenge lan ing sacedhake sakehing kuthane Yehuda.

כָּל- sedaya- H3605	עַל tumrap	אוֹתָם dhateng-tiyang-tiyang-punika H0853	מִשְׁפָּטֵי paukuman-Kawula H4941	וְדַבְרֵי lan-Kawula-badhe-ngandika H1696	16
אַתְרִים sanès H0312	לְאֱלֹהִים kangge-allah-allah H0430	וְיִקְטְרוּ lan-sami-ngobong-dupa	עֲזֹבוּנֵי sami-nilar-Kawula	אֲשֶׁר ingkang	רַעְתָם pialaning-ipun
		יְדִיהֶם: asta-nipun-piyambak H3027	לְמַעַשֵׁי dhateng-damel-damelipun H4639	וְיִשְׁתַּחֲוּוּ lan-sami-sujud H7812	

Ingsun bakal banjur ndhawahake paukumaningSun marang wong-wong iku, awit saka sakehing pialane, amarga wus padha nyingkur Ingsun, klawan awew kurban marang allah liyane, lan sujud nyembah marang gaweaning tangane dhewe.

וּדְבַרְתָּ lan-ngandikaa H1696	וּקְמַתָּ lan-jumeneng	מִתְנַיֶּה bangkèkan-panjenengan H4975	תֵּאָזֵר sabukana H0247	וְאֵתָהּ lan-panjenengan	
אֲזַנְהָ dhawuhaken-dhateng-panjenengan H6680	אֲנֹכִי Kawula H0595	אֲשֶׁר ingkang	כָּל- sedaya- H3605	אֵת - H0853	אֲלֵיהֶם dhateng-tiyang-tiyang-punika H0413
	פֶּן supados-boten- H6435	מִפְּנֵיהֶם saking-ing-ngarsa-nipun H6440	תַּחַת nggégé H2865	אֶל- sampun- H0408	
	לְפָנֵיהֶם: ing-ngarsa-nipun H6440	אֲחֵתָהּ Kawula-ndadosaken-panjenengan-gégé H2865			

Nanging sira iki, becik samektaa, ngadega lan tekakna marang wong-wong iku, kabeh kang Sundhawuhake marang sira. Aja wedi ana ing ngarepe wong-wong iku, supaya Ingsun aja ndadekake wedimu ana ing ngarepe wong-wong iku.

מִבְּצֵר betèng H4013	לְעִיר kangge-kutha	הַיּוֹם ing-dinten-punika H3117	נִתְנָתִיךָ Kawula-ndadosaken-panjenengan H5414	הַדִּינָה lah H2009	וְאֵנִי lan-Kawula H0589
הָאָרֶץ tanah-punika H0776	כָּל- sedaya- H3605	עַל- nglawan- H3548	נְחֹשֶׁת tembaga H2346	וְלִחְמוֹת lan-kangge-témbok-témbok H1270	בְּרוֹזָל tosan H5982
	לְכַהֲנָיָה nglawan-para-imam-ipun H3548	לְשָׂרֵיהֶּ nglawan-para-panggedhe-nipun H8269	יְהוּדָה Yehuda H3063	לְמַלְכֵי nglawan-para-raja H4428	
			הָאָרֶץ: tanah-punika H0776	וְלָעָם lan-nglawan-rakyat	

Mungguh Ingsun, lah ing dina iki sira Sundadekake beteng kang santosa, saka guru wesi lan balowarti tembaga, nglawan sawarataning nagara iki, nglawan para raja ing Yehuda lan para panggedhene, para imame sarta rakyat nagara iki.

לָדָּ dhateng-panjenengan	וְיֹכְלוּ saged H3201	וְלֹא- nanging-boten- H3808	אֲלֵיךָ dhateng-panjenengan H0413	וְנִלְחַמוּ lan-sami-badhe-nglawan	
לְהַצִּילָךָ: kangge-ngluwari-panjenengan H5337	יְהוּוָה Yéhuwah H3068	נֶאֱמַר- pangandikanipun- H5002	אֲנִי Kawula H0589	אֲתָךְ kaliyan-panjenengan H0854	כִּי- amargi-

Wong-wong iku bakal padha merangi sira, nanging sira ora bakal kalah, amarga Ingsun nganthi sira, supaya ngluwari sira, mangkono dhawuh pangandikane Sang Yehuwah.”